

PRILOGA 1: OSNOVE ZA IZDELAVO PROGRAMA OBRATOVALNEGA MONITORINGA STANJA TAL

Predlog programa obratovalnega monitoringa stanja tal vsebuje naslednje podatke in informacije:

1. Opis naprave in tehnološkega procesa

Kratek opis naprave, tehnološkega procesa v njej ali njenem posameznem delu glede na vrsto naprave in opredelitev predvidenih vsebnosti onesnaževal, ki se uporabljajo, proizvajajo, izpuščajo v okolje iz naprave ali njenega dela ali se skladiščijo na območju naprave.

2. Opis značilnosti na območju naprave

Opis značilnosti na območju naprave vključuje najmanj:

2.1 opis tal in pedoloških razmer, iz katerih je mogoče določiti pedosistematsko enoto tal in oceniti prostorsko porazdelitev tal na območju naprave. Podatki se pridobijo iz pedološke karte, ki je dostopna na spletnih straneh Agencije Republike Slovenije za okolje, in z opisom morfoloških lastnosti tal na podlagi sondiranja ali izkopov talnih profilov, ki se izvedejo v postopku izdelave posnetka ničelnega stanja;

2.2 lokacijo s koordinatami in položaj območja naprave z navedbo nadmorske višine, naklona in ekspozicije;

2.3 opis geomorfoloških značilnosti, ki obsega opis makro- in mikroreliefa na območju naprave, ter hidroloških značilnosti;

2.4 opis obstoječih in predvidenih obremenitev na območju naprave in na njenem vplivnem območju, ki vključuje:

- navedbo lokacij ali delov naprave, kjer se onesnaževala uporabljajo, proizvajajo, izpuščajo v okolje iz naprave ali njenega dela, se skladiščijo ali odlagajo na območju naprave, vključno z njihovimi količinami in podatki o njihovih fizikalno-kemijskih lastnostih, kot so sestava, stanje (trdno, tekoče ali plinasto), topnost, mobilnost, obstojnost ipd.,
- navedbo vseh prevoznih poti za onesnaževala iz prejšnje alineje na območju naprave in opis njihovega nastajanja ali izpuščanja v okolje,
- navedbo lokacij in delov naprave, kjer lahko pride do nenadzorovanega izpusta onesnaževal, ter opis okoliščin ali dogodkov, ki lahko povzročijo nenadzorovan izpust onesnaževal (npr. zaradi nesreč ali drugih izrednih dogodkov),
- navedbo drugih točkovnih virov onesnaževanja na vplivnem območju naprave, ki bi lahko povzročili dodatno onesnaževanje z onesnaževali iz prve alineje te točke na območju naprave,
- navedbo razpršenih virov onesnaževanja z onesnaževali iz prve alineje te točke iz kmetijstva, poselitve, prometa ipd. na območju naprave;

2.5 prikaz varovanih in zavarovanih območij ter območij zavarovanih vrst v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, občutljivih in ranljivih območij v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ter varstvenih in ogroženih območij v skladu s predpisi, ki urejajo vode, na območju naprave in njenem vplivnem območju;

2.6 opis pretekle rabe tal na območju naprave.

3. Ocena možnega območja širjenja onesnaževal v tleh

Ocena možnega območja širjenja onesnaževal v tleh se izdelava za različne scenarije ob upoštevanju lastnosti tal in možni mobilnosti onesnaževal v tleh na območju naprave. Pri tem je treba upoštevati posledice posameznega scenarija z vidika vpliva na stanje tal. Obravnavati je treba najmanj naslednje scenarije:

- normalno obratovanje naprave ali njenega dela,
- morebitni izpad ali okvaro v delovanju naprave ali njenega dela in
- morebitno odtekanje ali nenadzorovane izpuste onesnaževal na območju naprave ali njenem delu.

4. Posnetek ničelnega stanja tal

4.1 Posnetek ničelnega stanja tal na območju naprave iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, in posnetek ničelnega stanja tal na območju naprave, ki ni naprava iz predpisa, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega, se izdelata na podlagi vzorčenja in analiz vzorcev tal v skladu z zahtevami iz prvega odstavka 5. člena, 6. in 7. člena tega pravilnika, ki obsegajo osnovne pedološke parametre iz priloge 3 tega pravilnika, parametre zadevnih nevarnih snovi in najmanj tiste parametre, ki so posledica pretekle obremenitve tal oziroma se pričakujejo glede na predvidene obremenitve tal, z upoštevanjem podatkov in informacij iz 1., 2. in 3. točke te priloge. Če gre za posnetek ničelnega stanja na območju, na katerem v času uveljavitve tega pravilnika deluje naprava ali se izvaja dejavnost in ima veljavno okoljevarstveno dovoljenje, se upošteva tudi četrti odstavek 5. člena tega pravilnika. Izbor in število vzorčnih mest morata biti zasnovana tako, da se ob ustrezni gostoti in razporeditvi vzorčnih pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju naprave, pri čemer je treba posebej izpostaviti lokacije, kjer obstaja največja možnost morebitnega onesnaženja tal zaradi delovanja naprave, ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih zadevnih nevarnih snovi v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi plasti tal.

Posnetek ničelnega stanja je namenjen:

- pripravi predloga programa obratovalnega monitoringa stanja tal za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal,
- ugotovitvi ničelnega stanja vsakega izbranega vzorčnega mesta iz prvega odstavka 12. člena tega pravilnika in
- primerjavi stanja tal med obratovanjem in po prenehanju delovanja naprave.

4.2 Posnetek ničelnega stanja za namen izdelave ocene kakovosti tal iz predpisa, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov, se izdelava v skladu z zahtevami iz petega odstavka 6. člena, 7. člena in četrtega odstavka 9. člena tega pravilnika ter zahtevami iz priloge 2 tega pravilnika na podlagi vzorčenja in analiz vzorcev tal, ki obsegajo osnovne pedološke parametre iz priloge 3 tega pravilnika in anorganske ter organske parametre iz priloge 1 iz predpisa, ki ureja obremenjevanje tal z vnašanjem odpadkov, z upoštevanjem:

- opisa tal in pedoloških razmer, iz katerih je mogoče določiti pedosistematsko enoto tal in oceniti prostorsko porazdelitev tal na območju predvidenega vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine,
- geomorfoloških značilnosti, ki obsegajo opis makro- in mikroreliefa ter hidroloških značilnosti na območju predvidenega vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine ter
- informacij iz točk 2.5. in 2.6 te priloge.

Ocena kakovosti tal se izdelava tako, da se ob ustrezni gostoti vzorčnih mest pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju predvidenega vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih snovi v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi plasti tal.

Posnetek ničelnega stanja je namenjen:

- ugotovitvi ničelnega stanja vsakega izbranega vzorčnega mesta iz 13. člena tega pravilnika in
- dokazovanju ekološkega izboljšanja stanja tal zaradi vnosa zemeljskega izkopa ali umetno pripravljene zemljine.

4.3 Posnetek ničelnega stanja za namen izdelave analize tal iz predpisa, ki ureja obdelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata, se izdelava v skladu z zahtevami iz petega odstavka 6. člena, 7. člena in četrtega odstavka 9. člena tega pravilnika ter zahtevami iz priloge 2 tega pravilnika na podlagi vzorčenja in analiz vzorcev tal, ki obsegajo osnovne pedološke parametre iz priloge 3 tega pravilnika in kemijska onesnaževala iz priloge 3 iz predpisa, ki ureja predelavo biološko razgradljivih odpadkov in uporabo komposta ali digestata z upoštevanjem:

- opisa tal in pedoloških razmer, iz katerih je mogoče določiti pedosistematsko enoto tal in oceniti prostorsko porazdelitev tal na območju predvidenega vnosa komposta ali digestata,
- geomorfoloških značilnosti, ki obsegajo opis makro- in mikroreliefa ter hidroloških značilnosti na območju predvidenega vnosa komposta ali digestata in
- informacij iz točk 2.5. in 2.6 te priloge.

Izbor vzorčnih mest mora biti zasnovan tako, da se ob ustrezni gostoti vzorčnih mest pridobijo jasne in nedvoumne informacije o tleh na območju predvidenega vnosa komposta ali digestata ter na podlagi analiz vzorcev tal podatki o vsebnostih snovi v tleh, njihovi variabilnosti in mobilnosti skozi plasti tal.

Posnetek ničelnega stanja je namenjen:

- ugotovitvi ničelnega stanja vsakega izbranega vzorčnega mesta iz 13. člena tega pravilnika in
- dokazovanju izboljšanja stanja tal zaradi predvidenega vnosa komposta ali digestata.

5. Načrt vzorčenja tal

Načrt vzorčenja tal se izdelava na podlagi ocene možnega območja širjenja onesnaževal v tleh iz 3. točke te priloge in na podlagi posnetka ničelnega stanja tal iz prejšnje točke. Izdelan mora biti v pisni obliki z grafičnimi prilogami v obliki risb in shem, iz katerih so razvidne povezave med viri emisij, procesi in potmi, po katerih se onesnaževala lahko širijo, ter območja morebitnega onesnaženja. Iz načrta vzorčenja tal morajo biti razvidni ter strokovno utemeljeni in obrazloženi predlog lokacij vzorčnih mest in njihovo število, globine vzorčenja ter pogostost vzorčenja in čas vzorčenja tal.

Iz načrta vzorčenja tal mora biti razviden tudi razpored lokacij vzorčnih mest, na katerih se bo izvajalo vzorčenje tal glede na ocenjeno stopnjo njihove morebitne onesnaženosti, ugotovljene s posnetkom ničelnega stanja tal.

Pri pripravi načrta vzorčenja se izhaja iz zahtev v skladu s standardi SIST ISO 10381-1, ISO 10381-4 in SIST ISO 10381-5 ali drugim enakovrednim mednarodno prizanim standardom.

5.1 Predlog lokacij vzorčnih mest in njihovo število

Predlog lokacij vzorčnih mest in njihovo število se določita z upoštevanjem zahtev iz 5. člena tega pravilnika ter na podlagi ocene možnega območja širjenja onesnaževal v tleh tako, da je mogoče zajeti morebitni vpliv katerega koli scenarija iz 3. točke te priloge.

Predlog lokacij vzorčnih mest in njihovo število obsegata zlasti:

- predvideno lego vzorčnih mest, opredeljeno s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1 : 500 ali v drugem ustreznem merilu glede na velikost območja naprave, in
- število vzorčnih mest.

V predlogu vzorčnih mest je treba podati strokovne obrazložitve in utemeljitve izbire vzorčnih mest in njihovega števila iz 5. člena tega pravilnika, iz katerih je razvidno, da gre za skupni predlog izvajalcev obratovalnega monitoringa pedološke in kemijske stroke.

V predlogu vzorčnih mest je treba podati tudi predlog ureditve vzorčnega mesta ob upoštevanju zahtev za ureditev vzorčnega mesta iz 6. člena tega pravilnika.

Če se vzorčna mesta predlagajo na obstoječih vzorčnih mestih, vključno z vzorčnimi mesti, ki so bila vzpostavljena za posnetek ničelnega stanja tal na območju naprave, je treba opredeliti njihovo lego s koordinatami v državnem koordinatnem sistemu za raven merila 1 : 500 ali v drugem ustreznem merilu glede na velikost območja naprave. Podati je treba njihove značilnosti in oceno ustreznosti njihove lege in tehničnih značilnosti za izvajanje obratovalnega monitoringa stanja tal ter ugotovitve glede izpolnjevanja zahtev za ureditev vzorčnega mesta iz 6. člena tega pravilnika.

5.2 Predlog parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal ter pogostost in čas vzorčenja

Predlog parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal ter pogostost in čas vzorčenja morajo biti določeni v skladu z 8. in 9. členom tega pravilnika. K predlogu parametrov obratovalnega monitoringa stanja tal morajo biti priložene obrazložitve in utemeljitve razlogov za vključitev ali nevključitev parametrov.

Če je zaradi povečanja zanesljivosti rezultatov obratovalnega monitoringa stanja tal potrebna večja pogostost vzorčenja in meritev, mora biti to v predlogu strokovno utemeljeno in obrazloženo.

6. Grafične priloge

Grafične priloge programa obratovalnega monitoringa stanja tal so naslednje:

- prikaz območja naprave in njenih delov,
- prikaz obstoječih virov onesnaževanja (točkovnih in razpršenih) na predvidenem območju naprave ter
- predlog lokacij vzorčnih mest in njihovo število.